

Υγροβιότοπος Βραυρώνας : Ένα ταξίδι αισθήσεων που δεν πρέπει να χαθεί!

Η ζωή στα περίχωρα ήταν ανέκαθεν προνομιούχα σε σχέση με την ζωή στο κέντρο της πόλης. Η ποιότητα του αέρα, η επαφή με την φύση και η αποχή από την χαώδη καθημερινότητα του κέντρου έχουν θετικό αντίκτυπο στην ψυχική και σωματική υγεία των κατοίκων. Ως κάτοικοι των Σπάτων μπορούμε να επιβεβαιώσουμε αυτήν την άποψη. Στην Βραυρώνα, γειτονική περιοχή μας, εκεί όπου η μεγαλοπρέπεια του Ναού της Αρτέμιδας συνυπάρχει αρμονικά με την ανυπέβλητη ομορφιά της φύσης και τον υγρότοπο, ο άνθρωπος κατάφερε να διαταράξει αυτή την ισορροπία και να αυξήσει το αποτύπωμά του.

Η δράση μας στον υγρότοπο της Βραυρώνας έγινε σε συνεργασία με την Ορνιθολογική Εταιρία μόλις τον Μάρτιο, όταν έγινε δυνατή η μετακίνησή μας, η οποία προηγουμένως ήταν αδύνατη λόγω των υγειονομικών μέτρων. Κατά την δράση μας, εξερευνήσαμε την περιοχή και τους φυτικούς θησαυρούς της, κάναμε ορνιθοπαρατήρηση και συλλέξαμε τα απορρίμματα σε μία προσπάθεια να δώσουμε στον χώρο την εικόνα που του αρμόζει, την εικόνα ενός κέντρου ζωής, βιοποικιλότητας.

Ο υγρότοπος της Βραυρώνας έχει μία πλούσια βιοποικιλότητα. Η υπεύθυνη της Ορνιθολογικής Εταιρίας κ. Τρίγκου, δασολόγος, μας ξενάγησε στον υδροβιότοπο και μας έδωσε πολύτιμες πληροφορίες για τη σημασία του στο ευρύτερο οικοσύστημα. Το υγροτοπικό οικοσύστημα από το οποίο διέρχεται και εκβάλλει ο ποταμός Ερασίνας, ο οποίος έχει νερό όλο τον χρόνο, φιλοξενεί πολυάριθμα είδη χλωρίδας και πανίδας. Η περιοχή καλύπτεται από θαμνώνες, δάση πεύκης αλλά και από παραδοσιακά φυτά όπως σύκα, ελιές και σταφύλια. Λόγω του ποταμού αποτελεί ένα μοναδικό παραλιακό υδροβιότοπο με αρμυρίκια, ξυλώδη ποώδη βλάστηση και βούρλα δημιουργώντας ένα «μεσογειακό θαμνώνα». Αλεπούδες, νυφίτσες και κουνάβια έχουν φτιάξει τις φωλιές τους κοντά στον υγρότοπο, ενώ τα γλυκά νερά αποτελούν το κατάλληλο οικοσύστημα διαβίωσης πολλών ψαριών με σημαντικότερο το Αττικόψαρο, ένα μικρό ψάρι του γλυκού νερού με πολύ περιορισμένη εξάπλωση.

Με την ορνιθοπαρατήρηση αντιληφθήκαμε την βιοποικιλότητα της περιοχής. Κάθε χρόνο μεταναστεύουν προς την Ευρώπη 2 δισεκατομμύρια πουλιά που έρχονται από την Αφρική στην Ευρώπη. Ο «διάδρομος» πάνω από τον υγρότοπο αποτελεί σημαντικό σταθμό για τα μεταναστευτικά πουλιά. Από τα 456 είδη πουλιών που ζουν στην Ελλάδα 230 είδη ζουν ή περνούν από τον υγρότοπο της Βραυρώνας, ο οποίος αποτελεί μαζί με τον ελότοπο της Αρτέμιδας σημαντική στάση για τα μεταναστευτικά πουλιά. Κατά την διάρκεια της μετανάστευσης βρίσκουν καταφύγιο στον υδροτόπο ερωδιοί όπως ο Μικροτσικνιάς αλλά και άλλα πουλιά όπως το Τρυγόνι, ο Κούκος και ο Συκοφάγος. Μια περιήγηση στον χώρο αρκεί για να αισθανθεί κάποιος το θαύμα της ζωής.

Φωτογραφίες μαθητή της Περιβαλλοντικής Ομάδας του 1^{ου} ΓΕΛ Σπάτων

Παρόλο που η περιοχή αποτελεί προστατευόμενη περιοχή Natura 2000, η κατάσταση της δεν συμβαδίζει με τον τίτλο της. Πλαστικά, απορρίμματα ακόμη και μπάζα βρίσκονταν σκορπισμένα μέχρι την επέμβαση της περιβαλλοντικής ομάδας του σχολείου μας, του 1ου Γενικού Λυκείου Σπάτων.

Καθώς κατευθυνόμασταν προς τον υγρότοπο παρατηρήσαμε εκσκαφείς να πραγματοποιούν έργα. Το Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών, στο πλαίσιο κατασκευής «αντιπλημμυρικού έργου» στο ρέμα Ερασίνου, έχει προχωρήσει σε αποψίλωση και εκσκαφή δεκάδων στρεμμάτων υγροτοπικών εκτάσεων στην περιοχή. Θα ακολουθήσει η κατασκευή δύο φραγμάτων, από τα οποία το κυρίως φράγμα θα έχει ύψος 19,5 μέτρα και πλάτος 300 μέτρα. Το ρέμα Ερασίνου θα εκτραπεί στην περιοχή Natura των εκβολών, δίπλα στον αρχαιολογικό χώρο.¹ Η καταστροφή του Ερασίνου μας ευαισθητοποίησε όλους, καθώς οι επιπτώσεις του στην περιοχή είναι σημαντικές. Εξαιτίας αυτών των παρεμβάσεων θα υποβαθμιστεί η βιοποικιλότητα του ρέματος και θα εξαφανιστούν απειλούμενα είδη όπως το ενδημικό Αττικόψαρο, καθώς το φράγμα θα συγκρατεί νερό και φερτά υλικά τα οποία τροφοδοτούν και συντηρούν τον υγρότοπο και την παράκτια ζώνη². Επιπλέον το έργο δεν προσφέρει κάποια αντιπλημμυρική προστασία στον αρχαιολογικό χώρο γιατί, όπως επιβεβαιώνουν οι αρχαιολόγοι, ο χώρος πλημμυρίζει από την άνοδο του υδροφόρου ορίζοντα και όχι από την υπερχειλίση του ποταμού³. Συνεπώς το μαγνητικό κάλλος της περιοχής θα φθαρεί άσκοπα.

Η εικόνα της καταστροφής που αντικρίσαμε μας οδήγησε στην διεξαγωγή έρευνας στα Γυμνάσια και Λύκεια της ευρύτερης περιοχής. Τα αποτελέσματα έρευνας που πραγματοποιήσαμε με την χρήση ερωτηματολογίου σε σχολεία της περιοχής μας δηλώνουν ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων έχει επισκεφτεί τον υγρότοπο όμως το 70% δεν

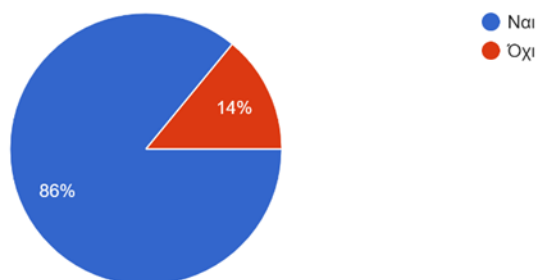
¹ πηγή: <https://ecopress.gr/>

² ορνιθολογική εταιρεία (webinar της 5.4.2022)

³ ορνιθολογική εταιρεία (webinar της 5.4.2022)

γνώριζε για τα έργα στον Ερασίνο που θα οδηγήσουν στην υποβάθμιση του υγρότοπου. Μας συγκίνησε ιδιαίτερα ότι το 86 % των συμμετεχόντων θα έπαιρνε μέρος σε δράσεις για να εμποδιστεί η καταστροφή.

5.Θα θέλατε να πάρετε μέρος σε περιβαλλοντικές δράσεις για να εμποδίσουμε την καταστροφή ;
57 απαντήσεις

Γράφημα από την έρευνα που διεξήγε η Περιβαλλοντική Ομάδα του 1^{ου} ΓΕΛ Σπάτων

Πρέπει λοιπόν εμείς οι νέοι να γίνουμε η αλλαγή. Να συνεργαστούμε και να δράσουμε ενημερώνοντας τις κοινότητες μας για την καταστροφή που συντελείται ενώνοντας τις φωνές μας για να διασώσουμε τους υδροβιότοπους που «πληρώνουν» το τίμημα της «ανάπτυξης». Εμείς οι νέοι δηλώνουμε παρόντες και έτοιμοι να προστατεύουμε την φύση με κάθε μέσο και ζήλο και να επιδιώκουμε την προστασία της βιοποικιλότητας. Στόχος μας πρέπει να είναι η βιώσιμη ανάπτυξη και δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η φύση μπορεί να επιβιώσει χωρίς ανθρώπους το αντίθετο όμως είναι ανέφικτο.